

Лямбліоз у собак і кішок

Що таке лямблії (*Giardia*)?

Giardia duodenalis (також відомий як *G. intestinalis* або *G. lamblia*) є глобально широко поширеним протозойним паразитом, який зустрічається у людей і тварин, включаючи собак і кішок. Паразит зазвичай зустрічається в густонаселених місцях, таких як розплідники, зоомагазини та притулки для тварин.

Клінічні ознаки

Інфекція лямбліями може викликати водянисту, м'яку, іноді періодичну діарею у всіх видів, яка відома як лямбліоз. Однак більшість інфікованих собак і котів не мають клінічних ознак.

Прогноз у більшості випадків сприятливий, але молоді, ослаблені та старі тварини, або тварини з ослабленим імунітетом мають підвищений ризик ускладнень.

Епідеміологія

Показання зазвичай зберігаються протягом декількох тижнів або місяців. Цисти лямблій, присутні в фекаліях і навколишньому середовищі, відразу заразні для інших тварин. Паразит може передаватися при проковтуванні цих цист із забрудненої землі, їжі або питної води, і для зараження досить лише кілька цист.

Діагностика

Інфекцію лямблій можна діагностувати шляхом дослідження фекалій собак і кішок, що демонструють симптоматику лямбліозу, за допомогою прямого мазка, флотатції фекалій із центрифугуванням (відносно низька чутливість, при цьому методи концентрації, такі як SAFС* або MIFC*, мають більш високу чутливість), або тест на антиген, такий як чутливий, специфічний фекальний *Giardia* *ІФА. Позитивний аналіз фекалій *ІФА слід інтерпретувати відповідно до клінічної картини, оскільки багато клінічно здорових собак і кішок будуть позитивними, але не потребують лікування.

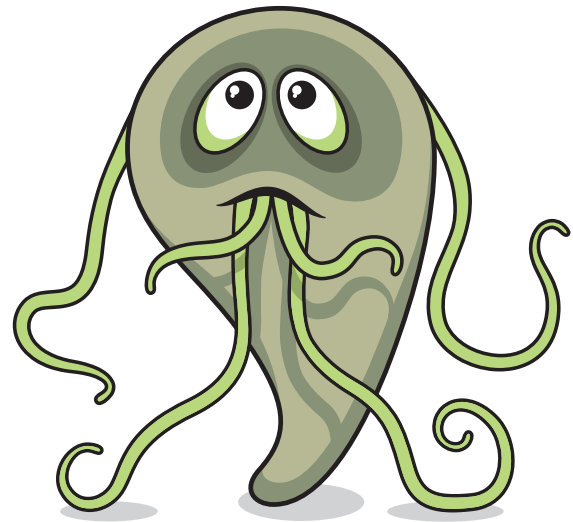
Діагностичне тестування слід повторити на тваринах, у яких клінічні ознаки не покращилися. Це слід робити не пізніше, ніж через 5 днів після завершення лікування, щоб визначити, чи збереглася інфекція. Пізніше позитивний тест, напр. через 2–4 тижні після завершення лікування також може свідчити про повторне зараження.

Якщо тварина пройшла курс лікування, але лямблії неможливо виявити, а клінічні ознаки зберігаються, рекомендуються подальші діагностичні процедури (наприклад, для інших протозойних інфекцій, хронічних запальних захворювань кишечника, харчової алергії).

Лікування

Якщо здорова тварина без клінічних ознак дала позитивний результат на лямблії, терапія не рекомендується. Зазвичай це вважається тимчасовим, незначним виявленням. Виняток становлять випадки, коли лікування для боротьби з паразитами є частиною загальної програми контролю в племінних установах або розплідниках.

Терапія показана тваринам з позитивним тестом на лямблії з клінічними ознаками.

Фенбендазол (безпосередньо або після метаболізації його попередника фебантелу) та метронідазол ефективні проти лямблій у тварин. Неврологічні побічні ефекти від метронідазолу можуть виникати, особливо у маленьких кішок і кошенят, тому фенбендазол (або фебантел у ліцензованих препаратах) повинен бути препаратом першої лінії. Метронідазол (самостійно або в комбінації з фенбендазолом або фебантелом) можна застосовувати у випадках рефракторного лямбліозу. Обмеження застосовуються для всіх трьох сполук, і слід уважно прочитати інструкції, особливо якщо їх дають лактуючим тваринам. Фебантел доступний лише у формі кількох препаратів, тому інші включені препарати можна використовувати без показань, якщо лямбліоз є єдиним захворюванням.

Підсумовуючи: рекомендований ветеринарами препарат першої лінії є фенбендазол (50 мг/кг раз на добу) протягом 3–10 днів. 3-денної тривалості лікування, відповідно до ліцензії застосування продукту, часто недостатньо; в разі необхідності, застосовують, виходячи за межі ліцензії, довші курси лікування.

Для клінічно уражених тварин промежину та задній прохід можна промити шампунем з хлоргексидином, щоб видалити цисти з хутра.

Контроль

Дієта легкостравна з низьким вмістом клітковини під час лікування може допомогти зменшити діарею. Рекомендовано зменшити в раціоні кількість вуглеводів за рахунок збільшення вмісту білків, з метою пригнічення надмірного росту і розмноження лямблій і *Clostridium* spp.

Для зменшення забруднення цистами середовище розплідника слід очистити, висушити та продезінфікувати хлоркою, хлороксиленолом або четвертинними амонієвими сполуками. Дезинфіковані місця залишити висихати протягом 48 годин, перш ніж знову заводити тварин. Постільну білизну слід прати при температурі 60°C або вище.

Зооноз

Ризик передачі від собак і кішок людям вважається дуже низьким. Специфічні для собак і кішок лямблії рідко зустрічаються у людей, але людські групи можуть циркулювати в популяціях собак і котів. Таким чином, інфікована людина може бути джерелом інфекції для собаки або кішки, що, у свою чергу, може становити зоонозний ризик. Хоча зоонозний ризик низький, люди, які контактують із інфікованими домашніми тваринами, повинні проконсультуватися зі своїм лікарем, якщо у них є відповідні клінічні ознаки.

Для отримання додаткової інформації про інфекції лямблій, будь ласка, зверніться до Рекомендацій ESCCAP 6: Контроль кишкових найпростіших у собак і кішок

*SAFC (ацетат натрію-оцтова кислота-формалін-концентрація) *MIFC (концентрація мертіолат-йоду-формаліну) *ІФА (імуноферментний аналіз)